

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1980 m.

balandžio

5 d.

Šeštadienis

Nr. 42 (4082)

Kilimiai

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

**SOCIALISTINIO
LENKTUVIAVIMO
BARUOSE**

Aukštas jakšiškiečių triūso įvertinimas

Už aukštus 1978 metų gamybinius pasiekimus Jakšiškiečių tarybinis ūkis, kaip žinia, buvo pripažintas respublikinio socialistinio lenktuvniavimo nugalėtoju. Apibendrinus pernykščių metų rezultatus, jakšiškiečiai vėl atsidūrė nugalėtojų gretose.

Kelvirtadienį Jakšiškiečių tarybinio ūkio dirbantieji rinkosi į neeilinį susirinkimą. Į svečius atvykęs Žemės ūkio darbuotojų profesijos respublikinio komiteto sekretorius J. Vainauskas ūkio šeiminiams įteikė LTSR Ministrų Tarybos ir respublikos profesijos tarybos perėmimą raudonąją vėliavą. Kalbėdamas susirinkime ūkio direktorius J. Raugalas pastebėjo, jog, nors vėliava ir pereinamoji, tačiau jau antrus metus pažiūri nekelia šeiminiui. Už šio ženklaus pasiekimo visų pirmiausia slypi daugumos ūkio darbininkų nuostatus ir atsidavę trūšas, jų didelis ryžtas darbu gausinti Tėvynės aruodą. Neatsitiktinai už 1979 metais realizuotą produkciją ūkis pelnė daugiau kaip trečdajį milijono rublių grynių pajamų, sėkmingai susidorojo su visomis ketvirtų dešimtojo penkmečio metų valstybinėmis užduotimis.

Partijai ir respublikos vyriausybei už aukštą įvertinimą iš susirinkimo tribūnos nuostudžiai padėjo ūkio profesijos komiteto pirmininkė, vyr. buhalterė A. Pet-

ronienė, mechanizatorius A. Merkelys, melžėja E. Paviržienė, vyr. zootechnikas R. Budreika, lauko darbininkė G. Garunkšienė. Šiltus sveikinimo žodžius jakšiškiečiams perdavė buvęs ilgametis ūkio vadovas, Kavarsko apylinkės LDT vykdomojo komiteto pirmininkas J. Bučys, Kavarsko vidurinės mokyklos direktorius V. Plukas. Išdildingame žemdirbių susirinkime dalyvavo ir kalbėjo Žemės ūkio darbuotojų profesijos Anykščių rajono komiteto pirmininkas J. Krengauskas. Visus susirinkusius skambiais posmais pasveikino jaunieji leniniečiai. Susirinkimo metu taip pat buvo paskelbti ir pagerbti šių metų pirmojo ketvirtinio socialinių nugalėtojai.

„K. d.“ inf.

Aptarti žodinės politinės agitacijos klausimai

LKP Centro Komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus iniciatyva Anykščiuose buvo surengtas pasitarimas, kuriame dalyvavo Aukštaitijos zonos — Panevėžio, Kupiškio, Rokiškio, Ukmergės, Anykščių, Molėtų, Utenos, Zarasų ir Ignalinos rajonų partijos komitetų sekretoriai ideologiniam darbui.

Pasitarime buvo aptarti klausimai apie žodinės politinės agitacijos veiksmingumo didinimą, vykdant TSKP Centro Komiteto nutarimą „Dėl tolesnio ideologinio, politinio auklėjamojo darbo gerinimo“ ir LKP CK XII plenumo nutarimą.

Apie Anykščių rajono partinių organizacijų atliktą darbą žodinės politinės agitacijos gerinimo srityje pasitarime pranešimą padarė LKP Anykščių rajono komiteto sekretorius J. Dailys.

Ir pranešėjas, ir pasitarime kalbėjusi LKP Centro Komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus instruktorė D. Matuliuskaitė tei-

giama įvertino „Gintaro“, „Gimtosios žemės“ ir kai kurių kitų kolūkių pirminių partinių organizacijų veiklą, susijusią su kryptingu vadovavimu politinformatorių ir agitkolektyvų darbui. Čia politinformatoriai ir agitatoriai gauna konkrečius įpareigojimus, gerai žino padėtį darbo baruose, neretai rengia grupinius ir individualius pokalbius su kolektyvų nariais.

Tačiau pasitarime buvo pažymėta, jog atskiruose gamybiniuose kolektyvuose, ypač rajono statybinės organizacijose, Mėlioracijos statybos montavimo valdyboje, prekybos ir buitinio aptarnavimo sferos kolektyvuose būtina padidinti politinformatorių skaičių, o taip pat gerinti politinformatorių kokybinę sudėtį, jų darbą kryptingiau planuoti, užtikrinti geresnį politinformatorių darbo grafikų viešumą įvairiuose gamybiniuose padaliniuose. Ypač būtina ateityje suaktyvinti veiklą politinformatorių, besispecializuojančių moralės ir etikos srityje, siekiant, kad komunistinės dorovės, auklėjimo temomis politinformacijos rengtu

ne tik kultūros įstaigų darbuotojai, bet ir pedagogai.

Plačiai pasitarime buvo aptariami vieningų politinių dienų darbo kolektyvuose organizavimo ir tobulinimo, jų veiksmingumo didinimo klausimai.

Apie vleningą politinių dienų organizavimo, politinformatorių ir kitų žodinės agitacijos aktyvistų darbo koordinavimą ir planavimą, apie jau šioje srityje sukauptą teigiamą patyrimą pasitarime mintimis pasidalino LKP Ukmergės ir Sirvintų rajonų komitetų sekretoriai V. Biersis ir J. Kiseļauskienė.

Apie žodinės politinės agitacijos ir ideologinio darbo koordinavimą ir planavimą, apie įvairių formų panaudojimą ir šioje srityje sukaupito patyrimo propagavimo uždavinius spaudoje pasitarime kalbėjo LKP Centro Komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas pavaduotojas C. Panavas, leidinio „Laikas ir įvykiai“ ats. sekretorius A. Vasiliauskas.

Atsiskaitė moterų taryba

Praėjusį trečiadienį Anykščių kultūros rūmuose įvyko rajono moterų tarybos ataskaitinė konferencija. Į ją gausiai susirinko rajono moterų tarybų atstovės, pirminių partinių organizacijų sekretoriai. Konferencijos darbe dalyvavo respublikos moterų tarybos pirmininkė, „Tarybinės moters“ žurnalo redaktorė B. Boreišienė, „Nia iš Maskvos“, „Rabotnica“ žurnalo redakcijos skyriaus vedėja T. Riabinkina, Rokiškio ir Utenos rajonų moterų tarybų delegacijos.

Ataskaitinį pranešimą apie rajono moterų tarybų darbą padarė Anykščių rajoninės moterų tarybos pirmininkė, TSRS liaudies mokytoja E. Vingrienė. Skambiais posmais moteris sveikino Anykščių miesto pionierai. Konferencijoje kalbėjo Elmininkų banų gamybos stoties eksperimentinio ūkio pirminės partinės organizacijos sekretorė R.

Tunkevičienė, Žaliosios aštuonmetės mokyklos direktorė M. Sablevičienė, vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynu“ moterų tarybos narė S. Rutkauskienė, „Gimtosios žemės“ kolūkio moterų tarybos pirmininkė L. Sereikienė, „Atžalyno“ kolūkio moterų tarybos pirmininkė E. Tumienė, rajono architektė V. Butkuvienė, Raudonojo Kryžiaus draugijos Anykščių rajono komiteto pirmininko pavaduotoja I. Palevičienė, rajono žemės ūkio valdybos viršininko pavaduotoja P. Marciukaitė, LKP Anykščių RK sekretorius J. Dailys, konferencijos viešnios.

Konferencijos delegatės priėmė kreipimąsi į visas rajono moteris.

Naujai rajono moterų tarybai vadovauti vėl išrinkta nuo pat tarybų susikūrimo pradžios jai vadovaujanti

Anykščių II vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja E. Vingrienė.

Respublikos moterų tarybos garbės raštu buvo apdovanota Elmininkų eksperimentinio ūkio moterų tarybos pirmininkė M. Garnelienė. Garbingas apdovanojimas — Motinos Didybės ordinas buvo įteiktas vienuolikos vaikų motinai O. Žvikienei, Juostininkų girininkijos darbuotojai. Ją sveikino konferencijos dalyviai, darbo draugai įteikė dovanas ir gėles.

Koncertą atliko vaikų dainelių auklėtiniai, moksleiviai — „Dainų dainelės“ konkurso dalyviai, Kultūros rūmų kaimo kapela.

Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato darbuotojai demonstravo savo pastūtus, numegztus drabužius, madingas šukuosenas.

„K. d.“ inf.

Veltinių vėlimo fabriko „Spartakas“ pusfabrikačių kontrolierės Janinos Cerniausienės darbo procentais atliktais ekonomistams priimtais darbo įvertinimo rodikliais neįvertinti. Tam yra kitas matas — sąžiningumas, principingumas, už ką pusfabrikačių kontrolierė Janina Cerniausienė gerbia darbo draugai, fabriko administracija nuolat paskalina gerus žodžius, padėkomis, premijomis. Atsakingą kontrolierės darbą Janina dirba nuo 1964-ųjų metų ir per tą laiką neapylė jai išreikšto pasitikėjimo.

J. Janina nuotr.

ANTROJI VIETA

Respublikos leidyklos kasmet vis daugiau išleidžia puikių knygų, o jų paklausa anykščių tarpe dar labiau didėja.

Susumavus 1979 metų knygų prekybos respublikoje rezultatus, paaiškėjo, kad Anykščių rajono knygynuose ir Sąjunginės spaudos skyriuose buvo parduota knygų už 172 680 rublių. Kiekvienam rajono gyventojui teko knygų už 4,08 rublio. Pagal šį rodiklį Anykščių rajonas užėmė antrąją vietą respublikos rajonų tarpe.

Neblogų rezultatų rajono knygynai praėjusiais metais pasiekė supirkdami ir perparduodami naudotas knygas. Naudotų knygų buvo supirktas ir parduotas už 4200 rublių. Knygų propagavimo ir planavimo darbe rajono knygynams daug padėjo visuomeninės organizacijos, kooperacijos parduotuvės, visuomeniniai knygų platintojai.

Knygos bičiulių draugijos išplatino knygų už 5000 rublių, komiunimo pirminės organizacijos — už 914 rublių, kooperacijos parduotuvėse parduota knygų už 2866 rublius. Sąjunginės spaudos kioskuose — už 17000 rublių. Visuomeniniai knygų platintojai išplatino knygų net už 23 538 rublius.

Daug šiltų žodžių norėtųsi pasakyti apie Sodinkynės tarybinio ūkio visuomeninio kiosko vedėją J. Cibienę, susivienijimo „Lietuvos žemės ūkio technika“ Anykščių skyriaus knygos bičiulę Eleną Kerpiškytę ir Skiemonių parduotuvės vedėją Rimą Zakarauskienę, kurios taip pat nuostingai stengėsi, kad naujos knygos rastų trumpiausią kelią iki skaitytojų.

Tikimės, kad šiais, 1980 m. mėnesiais, knygynuose bus išleista daugiau ir įdomesnių knygų, tokių, galėsime geriau apsirūpinti knygomis, patenkinti vis augančius jų poreikius.

A.B. Cerniausienė
Anykščių rajoninio
knygynų vedėja

Lenino idėjos įkvepia dideliems darbams

Neseniai įvyko vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ pirminės partinės organizacijos atviras susirinkimas, kuriame buvo aptariamas klausimas „Gyventi, dirbti ir kovoti leniniškai, komunistiškai“. Šios organizacijos sekretoriaus J. Jakimovo pranešime buvo pabrėžta, jog šiuolaikinio reikalavimo „Gyventi, dirbti ir kovoti leniniškai, komunistiškai“ sėkmė didelė dalimi priklauso nuo to, kaip vadovaujantys kolektyvo darbuotojai teisingai supranta politinio ir ūkinio darbo vienybę, suvokia politikos ir ekonomikos tarpusavio priklausomybę ir sugeba sutelkti kolektyvą eilinių uždavinių įgyvendinimui.

V. Leninas daug dėmesio skyrė, buvo pasakyta pranešime, kadry parinkimui, auklėjimui ir paskirstymui. Įgyvendinant šį reikalavimą, pirminės partinės organizacijos biuras, Susivienijimo administracija skyrė didelį dėmesį kadry parinkimo, paskirstymo pagal dalykines ir politines savybes klausimams, didelio reiklumo komunistams ir visų grandžių kadrams. Vien per 1979 metus ir šių metų 2 mėnesius Susivienijimo 6 darbuotojai paskirti į aukštesnes vadovaujančias pareigas, sudarytas 29 vadovaujančių kadry rezervas, 25 inžinerijos-technikos darbuotojai ir tarnautojai, atsitraukę nuo gamybos, gillino teorines žinias įvairiuose kursuose, 293 darbininkai apmokyti vietoje ir jiems suteikta aukštesnė kategorija, paruošta 50 naujų darbininkų.

Daug sumanumo darbe rodo cechų, skyrių vadovai, kiti vadovaujantys darbuotojai, jų tarpe V. Mikulėnas, V. Lagūnas, G. Janulienė, A. Baronas, P. Bučiūnas ir kiti. Gerai suprasdami techniką, gamybos technologiją,

jie visų pirmiausia stengiasi gerinti gamybinio darbo sąlygas, mažindami rankinį ir sunkų fizinį darbą.

Susivienijime kasmet moksliniams - tiriamiesiems darbams skiriama po 50–60 tūkstančių rublių, glaudžiai bendradarbiaujama su šalies vyno pramonės mokslinio tyrimo institutais, kurių spe-

Kolektyvo ryžtas

cialistai padeda įdiegti įvairias naujoves. Per keturius X-ojo penkmečio metus naujos technikos į gamybą įdiegimui panaudota 248,7 tūkstančio rublių.

Didelį darbą atlieka Susivienijimo eksperimentinės laboratorijos kolektyvas, vadovaujamas Zitos Makštelienės, sprendžiantis technologijos tobulinimo, gamybos ciklo trumpinimo, produkcijos kokybės gerinimo, naujų gaminių įsisavinimo ir kitus klausimus.

Sumaniai dirba Susivienijimo racionalizatoriai, vadovaujami J. Karvelio. Pernai jie į gamybą įdiegė 90 racionalizatorių pasiūlymų, kurie davė metinį ekonominį 64 tūkstančių rublių efektą. Geriausiųjų racionalizatorių tarpe — V. Asačiovas, V. Lagūnas, V. Juodzevičius, J. Alekna, V. Mikulėnas ir kiti.

Deramas dėmesys skiriamas socialistinio lenktyniavimo organizavimui, jo nuagėlėtojų skatinimui. Vien pernai soclenktyniavimo nuagėlėtojų skatinimui iš materialinio skatinimo fondo panaudota 8.550 rublių. Juk lenktyniavimas tai ne tik naujų gamybos resursų šaltinis, bet ir efektyvus metodas auklėti žmogų, skiepyti jam kolektyviškumo

jausmą, kelti jo atsakomybę už patikėtą darbą. Neatsitiktinai pirmųjų gretose žengia tokie komunistai, kaip etiketavimo mašinos mašinistė N. Radzevičienė, kamščiaavimo mašinos mašinistė A. Puodžiūnienė, įrengimų reguliuotojas A. Parachonka, suvirintojas V. Asačiovas, vairuotojas H. Sargelis. Darbo

sąlygų gerinimo klausimus sprendžiant, gerų minčių pateikia šaltkalviai-remontininkai komunistai J. Magyla, V. Baronas.

Šiais metais socialistiniame lenktyniavime dalyvauja 12 cechų ir skyrių kolektyvų, 60 brigadų, 422 darbininkai prisiėmė individualius socialistinius įsipareigojimus, jų tarpe 331 kovoja dėl komunistinio darbo spartuolio vardo, 544 darbuotojai dirba pagal devizą: „Nė vieno atsiliekancio šalia“.

V. Lenino gimimo 110-ųjų metinių garbei 6 brigados ir 28 darbininkai prisiėmė padidintus socialistinius įsipareigojimus ir penkmečio planą įsipareigojo įvykdyti iki šių metų birželio 24 dienos, o Lagedžių rezervinės taros sandėlio krovėjų brigada,

vadovaujama komunisto Gintauto Kalinkos, ir gatavos produkcijos sandėlio krovėjų brigada, vadovaujama Vytauto Jakniūno, jau įvykdė penkmečio planus.

Susirinkime kalbėjęs TSKP narys E. Berezniovas pažymėjo, jog Susivienijimo darbuotojai, atsiliepdami į patriotinę Maskvos įmonių darbininkų iniciatyvą, balandžio 19 d. vieningai išeis į lenininę talką, o katilinės kolektyvas tą dieną dirbs naudodamas sutaupytą kurą ir elektros energiją. Talkos dieną numatoma visuose darbo baruose viršyti dienos išdirbio normą ir pagaminti bendrosios produkcijos už 10 tūkstančių rublių.

Šiais, jubiliejiniais metais partinės organizacijos biuras, administracija deramą dėmesį skiria tam, kad kolektyvo pastangos būtų sutelktos sėkmingam šių metų ir viso penkmečio gamybinių planų įvykdymui, darbo efektyvumo ir našumo didinimui, mokslinės-techninės pažangos diegimo spartinimui, produkcijos kokybės gerinimui, planavimo ir ekonomikos valdymo tobulinimui, organizavimui ir darbo drausmės stiprinimui, sėkmingam pasiruošimui XI-ojo penkmečio startui.

B. Milaševičius

Pionierių veikla jubiliejinei datai

Šie mokslo metai — džiugų darbų metai. Kartu su visa šalimi Kavarsko vidurinės mokyklos pionierių draugovė ruošiasi sutikti didžiojo vado V. Lenino gimimo 110-ąsias metines. Draugovė auklėja pionierius revoliucinių tradicijų dvasia, stengiasi, kad kiekvienas moksleivis giliau susipažintų su V. Lenino gyvenimu ir veikla.

Vykdomė draugovės planą, skirtą įžymiam jubiliejui, rengiame moksleivių darbų parodas — gėlių puokščių, suvenyrų, piešinių. Vyksta pionierių būrių neakivaizdinė kelionė „Lenininėmis vietomis“. Pionieriai surinko vertingos medžiagos apie vietoves, kur gyveno ir dirbo Volodia Uljanovas. Ypač aktyviai dirba VIIb, VIIa, VIIb, VI c klasių pionieriai. Septintokai „keliauja“ po Šveicariją, Prancūziją, Londoną, kur V. Leninas dirbo užsienio vienminčių tarpe.

Kovo mėnuo draugovėje vadinosi V. Lenino knygos mėnesiu. Kiekvienas pionierius skaitė knygas iš proletariato vado gyvenimo ar veiklos. Po pasario atostogų išpuodžiavė teks pasidailinti jaunųjų skaitytojų konferencijoje „Mes skaitome V. Leniną“.

Stropiai visų klasių pio-

nieriai ruošiasi sueigai „V. Lenino žygiui ištikimi“. Dabar pats laikas pasitikrinti, kaip vykdomi pionierių priimtą įsipareigojimai. Ypač džiugu, kad II-ji šių metų trimestras draugovė baigė 100 proc. pažangumu. Kiekvienas geriau besimokantis padeda draugui, kad „išvyti“ trejetą. Juk reikia vykdyti svarbiausią V. Lenino priesaką „Mokyti, mokyti, mokyti“. Vyr. pionierių vadovė, komunistė A. Sudeikienė stengiasi draugovėje išugdyti puikias tradicijas, kurios moko vaikus mylėti Tėvynę, gerbti kitių Didžiąją Tėvynės karę atminimą.

Būriuose vyksta susitikimai su darbo pirmūnais, pionieriai prižiūri žuvusių tarybinių karių kapus. VIIb klasės pionierių būrys „Žygio ir dainos“ konkurse užėmė pirmą vietą mokykloje. Buvusieji pionieriai, dabar komjaunuoliai, daugiau kaip 30-čiai vaikų šiemet užrišo raudonuosius kaklaraiščius. Šiandien pionierijos gretose 288 moksleiviai. Jie visi pasiryžę gerais darbais ir kruopščiu mokymu pažymėti V. Lenino gimimo 110-ąsias metines.

S. Zinutienė

Vyndarių išvykos

Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ racionalizatorių taryba organizavo racionalizatoriams gamybinių praktinę išvyką pasidailinti darbo patirtimi į Rygos miesto giminingas įmones. 30 racionalizatorių grupė, vadovaujama tarybos pirmininko pavaduotojos, inžinerės konstruktorės Eugenijos Zibienės, lankėsi Rygos vyno-limonado gamybos susivienijime, kur susipažino su vyno paruošimo, jo išpilstymo technologija. Aplankė vyno šampano susivienijimą, kuris specializuojasi šampano gamyboje ir artimoje ateityje numato naujų rūšių šampano gamybą. Joje daugiausia dirba žmonės, turintys aukštąjį išsilavinimą. Čia anykštėnai domėjosi šampano gamybos technologija. Taip pat apsilankė perspektyviame, rekonstruojamame Rygos alaus susivienijime, kuris artimiausioje ateityje žada produkcijos išleidimo našumui prilygti mūsų respublikos Utenos alaus kombinatui.

Racionalizatoriai apžvalginėje ekskursijoje susipažino su Rygos miestu ir jo įžymybėmis.

Vyno medžiagų gamybos cecho 30 darbo patalpų grupė, vadovaujama šio cecho viršininko Algio Barono, lankėsi Vilniaus konditerijos fabrike „Pergalė“ ir vyno darykloje gamykloje.

B. Milašius

KAIP PAGAMINTI GEROS KOKYBĖS ŠIENĄ?

Sėrimo specialistų rekomenduojamose galvijų racionuose viename pašariniam vienetui turėtų būti 90–120 gramų virškinamųjų proteinų, 30 mg karotino kiekvienam šimtui kilogramų gyvo svorio, arba 25 mg šios medžiagos kiekvienam kilogramui pieno. Taigi, viename pašariniam vienetui turėtų būti apie 40–50 mg karotino, apie 7–8 g valgomosios druskos, 7–8 g kalcio ir apie 5 g fosforo. Taip pat pašare turi būti pakankamai B grupės, C, D, E ir K vitaminų, įvairių mineralinių medžiagų, mikroelementų ir įvairių amino rūgščių. Turi būti tinkamiausias proteinų ir cukraus santykis (maždaug 1:1).

1980–1981 m. žiemos sezonui mūsų respublikoje numatoma pagaminti apie 1350 tūkstančių tonų šieno. Perskaiciavus į pašarinius vietus, šienas galvijų racione sudarys apie 33,7 proc., šienainis — 15 proc., silosas — 23,5 proc., žolės miltai ir kapojai — 9 proc. Šienas — nelygus šienas. Anykščių rajone 1979 m. labai geros kokybės šieno buvo pagaminta 33 proc., geros — 20 proc., vidutinės — 21 proc. ir blogos — 26 proc.

Gyvulininkystės instituto Baisogalos eksperimentiniame ūkyje jau eilę metų iš kiekvienos karvės vidutiniškai primelžiama apie 5000 kg pieno ir 100 hektarų pagaminama pieno apie 1300–1400 cni, o mėsos daugiau kaip 300 cni. Visa tai pasiekta, kasmet pasigaminant aukštos kokybės pašarų ir rūpestingai tvarkant veislininkystės darbą.

Kaip pagaminti aukštos kokybės šieną? Gyvulininkystės institute atliktais tyrimais nustatyta, kad išplaukėjusios varpinės žolės viename pašariniam vienetui turi nuo 90 iki 120 gramų virškinamųjų proteinų, o žydinčios — nuo 55 iki 75 gramų. O karotino viename kilograme sausos medžiagos išplaukėjusios žolės turi nuo 130 iki 170 mg, o žydinčios

**Specialistas
Pajaria**

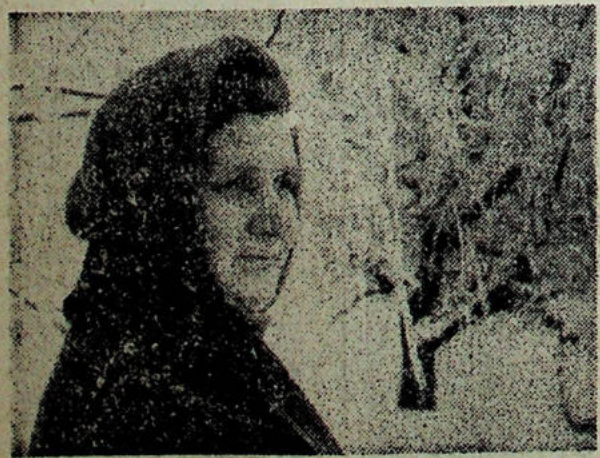
— nuo 40 iki 65 mg. Šie tyrimo duomenys įtikinamai parodo, kad varpinės žolės reikia nupjauti prieš jų žydėjimą, nes, pjaudami jas žydinčias, mes netenkame apie 40–50 proc. virškinamųjų proteinų ir beveik tris ketvirtadalių karotino. Tuo tarpu ankštines žolės (dobilai, lucerna) butonizacijos fazėje viename pašariniam vienetui turėjo apie 180 gramų virškinamųjų proteinų, o žydinčios — apie 120–150 gramų. Karotino viename kilograme sausos medžiagos ankštines žolės butonizacijos fazėje turėjo apie 220 mg, o žydinčios — apie 120 mg. Šie tyrimo duomenys rodo, kad ankštinių žolės ne taip greit, kaip varpinės, praranda tiek proteinus, tiek karotiną. Todėl

ankštines žolės reikia pradėti pjauti butonizacijos fazėje ir įpjovimą užbaigti žydėjimo pradžioje (pražydus 20–40 proc. augalų).

Kad daugiametės žolės spėtume nupjauti tinkamiausiose jų išsivystymo fazėse, reikia auginti ne vieną šių žolių rūšių. 20–40 proc. šių žolių pločio patartina apšėti raudonaisiais ankstyvaisiais (dvižoliais) dobilais, kurie pjaunami birželio I-II dekadose. Šiuos nupjovus, po savaitės prasideda rausvųjų (švedinių) dobilų įpjovimas. Pastarieji dobilai geriau derą lengvesnėse dirvose ir durpžemiuose. Sunkesnėse dirvose gana gerai derą raudonieji vėlyvieji (vienžoliai) dobilai. Šie dobilai pjaunami birželio III dekadose. Ankstyvuosius dobilus rekomenduojama auginti mišiniuose su tikruoju eraičinu, o vėlyvuosius — su motiejukais. Mišiniuose dobilai su varpinėmis žolėmis pjaunami ketelį dieną vėliau, negu grynos varpinės žolės.

Turint įvairių daugiamečių žolių grynų pasėlių ir jų mišinių, yra galimybė jas nupjauti tinkamiausiose jų išsivystymo fazėse ir gauti geros kokybės pašarą (šieną, šienainį, žolės miltus, briketus, silosą). Tuo tarpu auginant tik vienos ar dviejų rūšių daugiameles žolės, laikui bėgant nušienauti ir jos labai greit sužydi, tad nustojame labai daug maisto medžiagų, ypač — proteinų, vitaminų, mineralinių medžiagų. Iš grynų ankštinių

rubelė 23 pusi

Visa darbininkiška veltinių pagrindų formuolijos-sutankintojos Anelės Baltušienės biografinė susijusi su veltinių veltinio fabriko „Spartakas“ dirbančiųjų kolektyvu. Si

kukli moteris jau trisdešimt du metai sąžiningai ir stropiai dirbuojasi patikėtame darbo bare, išdirbio normas įvykdo 109 proc., darbo sparta ir kokybe stengiasi neatsilikti nuo pirmųjų.

Per tuos metus Anelė savo specialybės paslaptį išmokė nemažai darbininkų, kurie sėkmingai dirba fabrike.

J. Junevičiaus nuotr.

**KOLEKTYVINIS
DARBAS**

V. Mickevičiaus-Kapsuko gimimo 100-sioms metinėms

Sių metų balandžio 7 d. sukurta šimtas metų, kai gimė Vincas Mickevičius-Kapsukas, V. Lenino mokinių ir bendraamžių, pripažintas Lietuvos ir tarptautinio darbininkų bei komunistinio judėjimo veikėjas, vienas Lietuvos Komunistų partijos organizatorių ir vadovų. Į tokį pripažinimą V. Kapsuką išvedė audringi šio šimtmečio įvykiai, jo marksistinė-lenininė pasaulėžiūra.

Anksti susiformavo Vincas Kapsuko asmenybė. Įsigijęs mokslo žinių gimtosios Suvalkijos Pajevonio parapijoje mokykloje, vėliau Virbalio dviklasėje, Marijampolės ir Mintaujos gimnazijose, jau dvidešimtmetis jaunuolis savo revoliucinę veiklą ir kovingą publicistiką kairiųjų spaudoje atkreipė piktą caro žandarų ir Lietuvos klerikalų dėmesį, buvo persekiojamas. Būdamas 28 metų, V. Kapsukas įstojo į Lietuvos socialdemokratų partiją, tvirtai pasiryžęs pasiekti visą savo veiklą darbo žmonių revoliucijos labui.

1905–1907 metais įvyko pirmoji imperalizmo epochos laudinė revoliucija. Į istorijos areną išėjo revoliucinis Rusijos proletariatas. Ir kai Lietuvą apėmė šios revoliucijos lėpsas, V. Kapsukas buvo tarp žymiausių jos vadovų. O revoliucija pralaimint, jis, kaip ir kiti bolševikai lenininčiai, tvirtai tikėjo, kad šia pralaimėjimas yra laikinas, kad bus naujas revoliucinis pakilimas, nauja revoliucija. To tikėjimo nepalaužė Vilniaus, Varšuvos, Vladimiro kalėjimai, Sibiro tremtis.

Kalėjimuose ir tremtyje V. Kapsukas susipažino ir bendravo su žymiais revoliucionieriais bolševikais M. Frunze, J. Sverdlovu, I. Kozlovu. Tai padėjo jam giliau pažinti bolševikų pažintą.

Kovos draugų padedamas, V. Kapsukas sėkmingai pabėgo iš tremties ir pasitraukė į užsienį. Ne vienerius metus jam teko praleisti emigracijoje — Lenkijoje, Šveicarijoje, Skotijoje, Jung-

tinės Amerikos Valstijose. Politinėje emigracijoje V. Kapsukas susitiko ir bendravo su V. Leninu.

Spalio revoliucijos dienomis V. Kapsukas atvyko į Petrogradą ir buvo greta V. Lenino ir jo bendraamžių. Konsultuodamasis su jais, V. Kapsukas 1918 metais kūrė Lietuvos Komunistų partiją, nustatė programinius jos uždavinius.

Tuo pačiu metu V. Kapsukas buvo vienas žymiausių Lietuvos Komunistų partijos vadovų. Jis buvo nuolatinis LKP Centro Komiteto ir CK Politinio biuro

Įžymus leninietis

Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto posėdyje 1918 metų gruodžio 8 d. buvo sudaryta Lietuvos Laiškinioji revoliucinė darbininkų ir valstiečių vyriausybė. Šios vyriausybės 1918 m. gruodžio 16 d. Manifestu buvo paskelbta Tarybų valdžia Lietuvoje ir įkurta Lietuvos TSR. V. Kapsukas tapo Tarybų Lietuvos vyriausybės pirmininku.

Interventams ir veltinams kontrrevoliucionieriams nuslopinus Tarybų valdžią, V. Kapsukas su vadovaujančiomis valdžios įstaigomis pasitraukė į Tarybų Baltarusiją. Iš čia 1920 metų vasarą jis buvo sugrįžęs po grindinėl partinei veiklai į Vilnių.

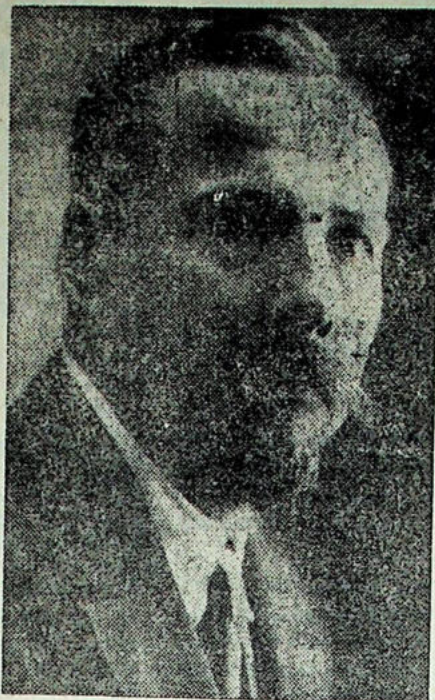
Nuo 1921 metų iki mirties V. Kapsukas gyveno Maskvoje. Čia jis dirbo petys į petį su žymiais bolševikų partijos ir tarptautinio komunistinio judėjimo veikėjais. Vadovavo Komunistų Internacionalo Lenkijos ir Pabaltijo šalių sekretariatui, buvo Internacionalo Vykdomojo Komiteto nariu. Kaip Komunistų Internacionalo atstovas dalyvavo Lenkijos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Vakarų Baltarusijos Komunistų partijų suvažiavimuose, dalyvavo tarptautinio komunistinio judėjimo patyrimu, duodavo vertingų patarimų partinio darbo klausimais. Tarptautinio komunistinio ir darbininkų judėjimo organizacijų spaudoje rašydavo apie įvairių šalių Komunistų partijų veiklą.

narys, darė pranešimus

LKP suvažiavimuose, konferencijose, CK plenumuose, parašė daugelį nutarimų projektus. Nuolat rūpinosi LKP organizacine, politine veikla, idėjinu LKP elnių stiprinimu, atidžiai sekė Lietuvos revoliucinio ir apskritai visuomeninio politinio gyvenimo įvykius.

Išgarsino V. Kapsuką ne tik plati ir vaisinga politinė veikla. Jis yra parašęs apie du tūkstančius straipsnių ir keltolika knygų bei brošiūrų. Šių darbų temos įvairios. Tai partinis darbas, revoliucinė kova, politinis, ekonominis ir kultūrinis gyvenimas Lietuvoje. Nemažai darbų parašyta ir tarptautinio darbininkų judėjimo klausimais.

Tarybų Lietuvos istorikai yra vaisingai pasidarbavę, nagrinėdami V. Kapsuko visuomeninę politinę veiklą, skelbdami jo literatūrinę palikimą. Partijos istorijos

Institutas prie Lietuvos KP CK yra išleides 12 tomų V. Kapsuko rinkinių raštų rinkinį. Šiame rinkinyje paskelbti ir skaitytojų jau priėmiami svarbiausi V. Kapsuko publicistiniai ir moksliniai darbai, parašyti nuo XX a. pradžios iki paskutiniųjų jo gyvenimo dienų.

Iš nepilnų 55-erių savo gyvenimo metų V. Kapsukas apie 35 metus paskyrė revoliucinei kovai. Plati ir vaisinga komunisto internacionalisto, kovotojo ir kūrėjo veikla gyvomis gijomis susijusi su mūsų šlandiena, su visais mūsų praktiniais darbais, kurlant šviesų komunistinį rytoj.

Vyt. Kancevičius
Istorijos mokslų kandidatas (ELTA)

KAIP PAGAMINTI GEROS KOKYBĖS ŠIENĄ?

atkelta iš 2 pusl.

žolių reikėtų gaminti žolės miltus ir kapojus, o joms pradėjus žydėti — šienainį, šieną. Iš varpinų žolių bei jų mišinių su ankštiniais reikėtų daugiau pagaminti šieno. Nupjovus daugiameles varpines žoles arba jų mišinius ir pavylinus lauke 2–4 val., patartina jas apversti ir dar pavylini keletą valandų, o kai jose belieka apie 40 proc. drėgmės (lapeliai dar nebyra), šieną reikia presuoti arba nepresuotą vežti į daržines ir baigti džiovinti aktyviaja ventiliacija.

Gyvulininkystės instituto tyrimais nustatyta, kad dobilai butonizacijos fazėje turi 14–18 proc. sausų medžiagų, o varpinės žolės išplaukėjusios turi apie 20 proc. sausų medžiagų. Kad per drėgnos žolės nesuvestume ant aktyvios ventiliacijos, jos išdžiūvimo laipsnį galima patikrinti, naudojant rankines svarstyklės. Šiomis svarstyklėmis pakanka atsverti 6 kg kė tik nupjautos žolės ir ją paskleisti ant paklodės pradalgės storu. Padžiūvus žolei 4 val., pasvėrę radome 3 kg. Šiuo atveju žolėje sausų medžiagų bus: 6 (pradinės žolės svoris kg) × 20 (pradinis sausų medžiagų procentas) : 3 (likęs žolės svoris kg) = 40 proc. Dar padžiūvius 2 valandas, apvytusios žolės liks 2 kg, vadinasi, joje bus 60 proc. sausų medžiagų. Lygiagrečiai vartome ir džiovintame visus nupjautos žolės. 60 proc. sausumo pakla šarą jau galima drąsiai

vežti ant aktyviosios ventiliacijos ir baigti jį džiovinti. Okiai arba asmeniniams gyvuliams ruošiantys pašarus žmonės, kurie daugiameles žoles džiovina žaiginiuose arba kaugėse, žolei netekus pradalgės pusės savo svorio, gali baigti jas džiovinti žaiginiuose. Mūsų tyrimais nustatyta, kad raudonieji dobilai, lietingu oru išdžiūvinti žaiginiuose, vidutiniškai turėjo 47,6 proc. daugiau pašarinių vienetų ir 60,8 proc. daugiau virškinamųjų proteinų, negu džiovinti pradalgėse, o varpines žoles džiovinant žaiginiuose, pašarinių vienetų liko 5 proc. ir virškinamųjų proteinų 11 proc. daugiau, negu džiovinant pradalgėse.

Be to, dobilus džiovinant žaiginiuose, gauta 22 proc. daugiau šieno, kaip kad pradalgėse. Džiovinant dobilus pradalgėse, juos 3 kartus vartant, nemaža nutrupėjo lapelių bei galvėlių, dėl ko ir susidarė 22 proc. mechaninių nuostolių.

Viklų-avių mišinio šienas, džiovintas žaiginiuose, turėjo 24 proc. daugiau pašarinių vienetų, 20 proc. daugiau virškinamųjų proteinų ir 5 kartus daugiau karotino, negu džiovintas pradalgėse.

Esant palankioms džiovintimo sąlygoms, kai nebuvo lietaus, išdžiūvintame žaiginiuose dobilių šieno pašarinių vienetų gauta 7,3 proc. ir virškinamųjų proteinų 6,7 proc. daugiau, negu išdžiūvintus juos pradalgėse. Taigi, giedrų orų sąlygomis, tik 2–3 kartus žolės apvertus, galima jas išdžiūvinti ir be žaiginių, esant nedideliam maisto medžiagų nuostoliam.

Ypač kruopščiai reikia išdžiūvinti nupjautą jauną žolę. Nustatyta, kad šienas gerai laikosi, kai jame yra 14–17 proc. drėgmės. Bet dažnai daržinėse dar randame 18–25 proc. drėgmės turintį šieną.

Esant drėgnesnei šienui, pasitaiko gyvų augalų ląstelių, kurios kvėpuoja, dėl to pakyla temperatūra iki 49 laipsnių. Tai įspėjimas, kad reikia stipriau džiovinti aktyviaja ventiliacija, o nesant jos — perkrauti plonesnį sluoksnį į kitus prėsius. Jei šieno neperkrausime, jis kaitalau, veikiant įvairiems mikroorganizmams, kol pasiekis 90 laipsnių temperatūrą. Po to atsiranda skruzdžių ir acto rūgšties, ir temperatūra pakyla iki 280 laipsnių, išsiskiria metano ir vandenilio dujos, užsiliepsnoja ugnis ir gali sudegti šienas ir daržinės. Tokių įvykių respublikoje pasitaiko kasmet. Taigi, laukininkystės brigadininkai turi stropiai tikrinti vežamo šieno drėgmę ir žiūrėti, kad jis daržinėse nesukaistų.

Kad daugiameles žoles duotų aukštes derlius, būtina jas reikia tręšti superfosfatu, kalinėmis ir azotinėmis trąšomis. Jų tręšimas labai apsimoka: 1 kg azotinių trąšių varpinų žolių derlių padidina iki 30 pašarinių vienetų, o grūdinių kultūrų derlių tepadidina iki 15 pašarinių vienetų.

A. Dučinskas
Žemės ūkio mokslų kandidatas

PRASIDĖJO ŠVAROS MĖNUO

Nors šiemet žiema įnoringa, nenoriai užleidžia savo pozicijas, tačiau jau gamtovaizdis pilkėja, mažėja sniego danga, ateina nors ir pavėluotas pavasaris. Prieš 20 metų respublikoje prasidėjo sąjūdis už aukštą sanitarinę kultūrą, į kurį kasmet vis aktyviau įsijungia įstaigos, organizacijos, ūkiai, visuomeninės organizacijos. Turime ir gerai tvarkomų ūkių teritorijų, kaip Sodiniškystės tarybinio ūkio, Elmininkų eksperimentinio ūkio, „Atžalyno“ kolūkio, vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vinas“, Autokelių valdybos teritorijas. Malonu, kad kaskart į šį sąjūdį energingai įsijungia ir individualūs sektoriai. Didžiųjų Judickų sodyba Anykščiuose, Valuntų — Būtenuose, Meškauskų, Augustinų — Elmininkuose, Kalinkų — Ažuonėriuose ir daugeliu kitų sodybų.

Šių metų balandžio — švaros mėnesio tikslas — sveikatingumo būklės gerinimas rajone. Uždavinys ne tik kompleksškai pradėti tvarkyti gyvenvietes, sodybas, o ir aktyviai įsijungti į asmens švaros kampaniją. Siemet pirmą kartą keliamas uždavinys rūpintis asmens higiena. Balandžio mėnesio devizas — „Švaros dienos buityje“.

Švaros mėnesio metu kolektyvuose turime organizuoti visą eilę priemonių,

tai gatvių, skverų, alkščių, kiemų, įmonių, organizacijų teritorijų, ūkių gyvenviečių bei gamybinių sektorių pavasarinį apvalymą, apželdinimą, atlikti šachtinių šulinių valymą, remontą, chloravimą, arteiniamis gręžiniams griežto režimo zonų sutvarkymą, šachtų remontą. Turime sutvarkyti viešojo naudojimo vietas, trumpalaikių polisiaučių vietas, paplūdimius. Būtina siekti reikiamos sanitarinės tvarkos pieno fermose, prekybos ir visuomeninio maitinimo objektuose. Sutvarkyti savarankiškus ir teisingai juos eksploatuoti. Sutvarkyti ir išvalyti rajono parkus, visuomenines pirtis. Kuo daugiau pasodinti želdinių, įrengti žaliųjų vejų.

Šių tikslų įgyvendinimui būtina mobilizuoti visus rajono gyventojus, organizuoti kuo daugiau visuomeninių talkų. Paskelbti įvairius konkursus geriausiai besitvarkantiems ūkiams, organizacijoms, sodyboms išaiškinti, o taip pat geriausiai mokyklai, kultūrinei ar gydymajai įstaigai, pieno fermai, mechanizacijos kiemui, cechui nustatyti.

Esant palankioms gamtinėmis sąlygoms, būtina nuo pirmų balandžio mėnesio dienų pradėti švarinimosi darbą, nelaukiant visai laudinės komunistinės tautos — balandžio 19 d. Sutikime ją jau visiškai susitvarkę.

Švaros priemonės privalo būti ne epizodinės, neturėti

kokio tai vėlavus charakterio, švaros klausimai neturi išieiti iš akiračio išties metus. Švarinimo, kompleksinio tvarkymo darbai turi būti nuolatiniai palydovai visoje mūsų gamyboje, mūsų darbe. Jie turi būti pastovūs ir neatskiriami nuo gamybos, tik tada mes pasieksime gerų, apčiuopiamų rezultatų. O trūkumų šioje srityje rajone yra labai daug. Siekime, kad kiekviena darbo vieta, įmonė, ūkis, organizacijos apilinka, kad kiekvieno dirbančiojo būtų būtų švarai, graži, kad, pagaliau, kiekvienas gerai įsisavintume higieninius įgūdžius, jų prisilaikytume, kad mes būtume tikrai aukštos sanitarinės kultūros žmonėmis. Būkime nepakantūs ir darbe, ir namuose nešvarai, nebūkime abejingi esantiems trūkumams, sudrausminkime aplinkos teršėjus.

Kviečiu visus rajono gyventojus su didele energija, ryžtu pradėti švaros mėnesį ir tęsti jį išties metus, kad mūsų rajonas taptų aukštos sanitarinės kultūros ir pavazdingos vlešlos tvarkos rajonu.

Paskelbkime kovą ne tik aplinkos, teritorijos, darbo vietos, gyvenamųjų patalpų nešvarai, bet ir kovą už aukštesnę asmeninę higieną, praveskime asmeninę švaros dienas kolektyvuose.

Gyd. D. Sprindžiukienė

Klaipėdos apželdinimo traslo šilnamuose žydi įvairiaspalvės gėlės. Šilnamų plotai plečiami. Šiuo metu sodinamos gėlės naujoje 1500 kvadratinų metrų sekcijoje, o iki metų pabaigos gėlių augintojai gaus dar dvi tokias šilnamų sekcijas.

NUOTRAUKOJE: gėlininkystės baro vėrininkė R. Bukauskaitė su gėlininkėmis V. Katendriene ir E. Olšauskiene pražydusių gėlių plantacijoje.

B. Aleknavičiaus (ELTA) nuotr.

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1980. IV. 5

Padėkimo sparnuočiams

LIZDAVIETĖS ANTIMS

Rajono upėse ir ežeruose apsisotė daug rūšių ančių. Žiemojančios antys vadinamos didžiosiomis. Jų gausu. Kitų rūšių žymiai mažiau. Tai kuoduotosios, rudgalvės, rudės, šaukštasnapės, cypinės, rudgalvės ir dryžgalvės kryklės. Šios antys per ant žemės prie upių, ežerų, praduose. Norint pagausinti medžiojamų ančių skaičių, turime padėti joms įsirengti lizdavietę. Antis lizdą suka tam tikroje priedangoje: prie krūmo, švendryno. Bet ankstyvą pavasarį krūmai būna dar be lapų, pernyktės žolės sugulusios ir natūralių slėptuvių mažai. Labai paprasta jas įrengti iš pernyktųjų nendrų. Imti 80 cm ilgio nendrių kūlelę, suriši viršuje. Laisvuosius galus praskleidus, išeina kūgiška palapinė. Kad ji turėtų pastovią formą, reikia iš vidaus ir išorės sutvirtinti vielos lankeliais arba vieną kartą perpinti virvute. Būtinyje, kad tokia palapinė-slėptuvė neturėtų plyšių, nepersiviestų, neperpūstų vėjas. Ančiai įlįsti prie slėptuvės pagrindo išpjauti angą 20x20 cm, at-

kreipti į vandens pusę. Ši taip pagaminta slėptuvė pastatyti netoli vandens (kad neapsemty) prie krūmo ar nendrų sąžalyno. Kad neliktų plyšių tarp slėptuvės pagrindo ir žemės, reikia aplink uždėti velėnos. Slėptuvės viduje irgi dedame velėną, įtaisome įdubimą. Ten paklojame kuokštą sausos žolės. Gūžtos skersmuo 20 cm.

Jei krūmai neaukšti, apie 1 m, tai slėptuvę darome surišant jų viršūnes. Tai krūmų palapinė. Gūžtą vėlgi reikia įrengti, dedant velėną ir sausą žolę.

Jei krūmų šakos stiprios ir nulinkusios palei žemę (galima nulenkti kuoliukų pagalba), galima ant jų sukrauti stogą iš pernyktės žolės su nuleistais kraštais. Turi likti anga.

Tai trys dirbtinės lizdavietės tipai. Jas galima įrengti be išankstinio pasiruošimo, paprastas, tačiau labai vertingas. Zuvinto rezervate tokias slėptuves antys užima 95 proc.

Miškų ežeruose pavasarį figal laikosi klykuolės. Tai

ypač puošnios antys. Jos per inkiluose (aukštis 50 cm, anga 12 cm). Inkilus iškabinti medžiuose 5-10 m aukštyje ežerų ar Sventosios krantuose.

Viasos antys deda anksti — balandžio gale. Kai ežerai ir upės išsilaisvina nuo ledo, dirbtinės lizdavietės jau turi būti išdėliotos.

B. Sablevičius

Apie žaliuosius mūsų draugus

Vargiai galima būtų įsivaizduoti mūsų gyvenimą be medžių. Medžiai žmogui teikia medieną, kurą, vaisius, įvairią žaliavą. Iš medienos, žievės, spyglių šiuolaikinė pramonė gamina daugelį kaip 20.000 pavadinimų prekių. Visokiais pavidalais medžiai ateina į mūsų butą, jie lydi žmogų nuo pat pirmųjų jo gyvenimo dienų. Be to, jie teikia ne tik praktinę naudą, bet ir grynina orą, puošia aplinką. Iš tiesų medžius mes galime vadinti žaliuosius mūsų draugus, be jų žemė būtų daug tuštesnė, prarastų daug savo spalvų.

Kasmet nemažai pasodiname medžių. Juk naujoms gyvenvietėms, kvartalams, gamybinėms centrims, pramonėms, įmonėms, visuomeniniams pastatams būtinas žaliasis rūbas. Bet puošiant aplinką, reikia žinoti, kur ir ką sodinti, įsivaizduoti, kaip sodinamas medelis atrodys suaugęs, būtina atsižvelgti į jo ypatybes, augimo sąlygas. Todėl neseniai iš spaudos išėjusi Lietuvos žemės ūkio draugijos Miškų ūkio fakulteto docentų brolių Algirdo ir Mindaugo Navasaičių knyga „Lietuvos medžiai“ labai vertingas leidinys ne tik dekoratyvinės sodininkystės darbuotojams, želdinių projektuotojams, Miškų ūkio fakulteto studentams, bet ir visiems tiems, kurie myli medžius, sodina juos, nori juos pažinti.

Knygos autoriai aptaria medžių biologines ir ekologines savybes, rašo apie jų dauginimąsi, augimo sąlygas ir amžių, tinkamiausias klimato ir dirvožemio sąlygas žiems augti, atsparumą šalčiui, užterštam orui ir vėjui, užsimena ir apie jų biotinius veiknius. Apžvelgiama ir medžių dekoratyvinės savybės: lapijos formos bei tankumas, šakojimosi ypatybės, lapų forma ir išsidėstymas, spalva įvairių metų laikų, vaisių dydis, žydėjimo trukmė, vegetacijos periodas ir kt. Autoriai savo leidinyje pateikia daugelį kaip aštuoniolika dešimties Lietuvos augančių medžių charakteristikas, supažindina skaitytojus ne tik su dažniau sutinkamais, bet ir retesniais, kaip ginkmedžiai, kukmedžiai, cūga, tuja, žagrenis ir kitais, kurie galėtų augti ne tik parkuose.

Rašytinę medžių charakteristiką papildo ir jų „portretai“ — įsraiškingos Broniaus Baltrušaičio ir autorių nuotraukos, kuriomis parodoma aprašytų rūšių medžių būdingos formos, laja, lie-muo, žievė, lapai, žiedai, vaisiai, įvairios medžio kompozicijos.

Gausiai iliustruota, kokybiškai poligrafiškai išleista knyga „Lietuvos medžiai“ — puiki autorių, leidėjų dovana medžių mylėtojams.

V. Gledrys

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ BILINSKĮ.
Anykščių rajono valstybinio veterinarinio tinklo darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame ELENĄ PALIOKIENĘ, mirus mylimam tėveliui.
Anykščių rajono veterinarijos darbuotojai

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ BILINSKĮ.
Anykščių rajono valstybinio veterinarinio tinklo darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame ELENĄ PALIOKIENĘ, mirus mylimam tėveliui.
Anykščių rajono veterinarijos darbuotojai

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ BILINSKĮ.
Anykščių rajono valstybinio veterinarinio tinklo darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame ELENĄ PALIOKIENĘ, mirus mylimam tėveliui.
Anykščių rajono veterinarijos darbuotojai

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ BILINSKĮ.
Anykščių rajono valstybinio veterinarinio tinklo darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame ELENĄ PALIOKIENĘ, mirus mylimam tėveliui.
Anykščių rajono veterinarijos darbuotojai

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ BILINSKĮ.
Anykščių rajono valstybinio veterinarinio tinklo darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame ELENĄ PALIOKIENĘ, mirus mylimam tėveliui.
Anykščių rajono veterinarijos darbuotojai

Padangės varpeliai...

Kai nuo laukų, dirvoje suverstų vagų baigia nutirpti sniegas, nuo tamsaus grumšto padangė pakyla vyturėlis. Virpa oras nuo jų giesmelių, skambančių varpeliais. Ir taip varpeliai padangėje nenutrūksta nuo ankstyvo ryto iki sutemų. Žmonės nuo seno pamilo vyturėlius, atnešusius į mūsų žemę atgimimą, pavasario džiugumą.

Atsimenu, dar vaikas būdamas, daugiausia džiugdavau išgirdęs pirmojo vyturėlio giesmę ir karkluose pastebėjus sidsabrinčius „kačiukus“. Šie pavasario pranašai džiugina ir suaugusius. Kiekvienas, grįžęs iš laukų ir girdėjęs pirmuosius vyturėlius, apie tai pasakoja su tikta kaimynui, saviškiams.

Nors sakoma, kad vyturiai (vievėrsiai) yra pilki, kaip pradžiūvę dirvos grumsteliai, bet faktiniai jie yra pilkšvos spalvos su neryškiai juosvais išilginiais dry-

žiais. Kūno apačia balva, o pagurklyje pastebimi juosvi išilginiai taškeliai.

Kaip žinome, visi giesmininkai sparnuočiai gieda kur nors tupėdami, o vyturėliai pradeda savo melodijas kildami padangę. Aukštai aukštai pakilę, vos įžlūrim, o balsėlia skamba tarytum būtų už kelių žingsnių. Kuklūs tai sparnuočiai. Tačiau, kai prieš keletą metų buvo renkamas Lietuvos nacionalinis paukštis, tai po baltojo gandro bene antrasis buvo dirvinis vyturėlis. Toks jo tikrasis vardas. Mat, kur nėra arimų, tai ten ir šių vyturėlių mažai. Tiesa, pastutiniai metalai dirvų vis daugėja, melioratoriai iš pelkių aikvoja plotus dirvoms, bet dirvinių vyturėlių tiek Anykščių, tiek kitų rajonų teritorijose retėja. Ir tai nuostabu, nes mechanizuotai atliekant dirvų dirbimą, labai sunku išsaugoti lizdus. O jie būna susukti kokiųje mažoje lauko duobutėje, šalia kupstelių. Patelė lizde padeda 4-6 kiaušinėlius. Jie būna pilkšvai žalsos spalvos su daugybe rusvų dėmelių bei taškelėlių. Perėjimas trunka 13-14 dienų. Jaunikliai, dar nemokėdami skraidyti, po 10-12 dienų palekta lizdelį. Kol neišmoksta skraidyti, juos maitina tėvai.

Vyturėliai minta vabzdžiais, vabalais, žiogeliais, surenka daugybę piktžolių sėklių. Vadinasi, vyturėliai ne tik mus linksmina, kelia pavasarišką nuotaiką, bet ir padeda žemdirbiams kovoti su augalų kenkėjais, piktžolėmis. Šie sparnuočiai, vengdami sunaikinimo, neretai keliai į sodus, kur nėra intensyvių mechanizacijų. Pastebėjus sodų plotuose apsigyvenusius vyturėlius, nebaidykime jų, leiskime pagausinti šeimą. Reikėtų nesisėdžioti į sodus, daržus šunų, kačių, kurie išbaldo ne tik vyturėlius, bet ir kitus naudingus sparnuočius.

Būtų labai gera, kad ūklų vadovai skatintų žodžiu ir pemiomis mechanizatorius, kurie daugiau išsaugo vyturėlių, kurapkų, grietelių, putpelių ir kitų naudingų paukščių lizdų. Prisiminkime, kad dar nėra geresnės kovos prieš piktžoles ir vabzdžius — augalų kenkėjus, kaip biologinės kovos priemonės, kurias vykdo naudingi sparnuočiai. Dar trūksta sparnuočių, jie pilnai neaukštinami, derliaus prieši, tačiau augalams tikrai nepakenkia, o chemikalai neretai atlieka meškos patarnavimą.

Kasmet tegu vis daugiau skamba padangėje vyturėlių varpeliai...

P. Sleikus
Biologijos mokslų kandidatas

Pakrančių ugnelės

Ežere dar stovi ledas. Ir sniegą dar ne visur nutirpė pavasario saulė. Murzėnais lopais guli šienlaukės, daubos, pašaltės. Bet štai ežero pakrantėje, kur gal dar vakar buvo sniegas, žiba geltonas žiedas. Vienas, antras, trečias... Tarsi ten būtų nukritęs saulės spindulys ir suduzęs į smulkias ugneles. Pražydo šalpusnė!

Ką tik iš pietų parsiskridusi kielė vaikšto išvinišios upės pakrante, savo ilgą uodegą kilnoja, kraipo galvelę žiūrėdama į geltonuojantį šalpusnį ir čiulba:

„Paspirsiu ledą, Paspirsiu ledą, Kaip niekį, Kaip niekį“.

Nekantrus šalpusnės nelaukia, kaip kiti augalai, kol visiškai atšils, vos tik išgirsta pavasarinį upokšnių skambesį, pajunta, kad laukai nusimetė sniego kailinius, net

lapų nespėjęs užauginti, šie kelia saulės savo žiedą. Skubus šalpusnės pats pirmas į pasvelkinti. Nesvarbu jam, kad žemėje dar pašalys. Sakinastiehyje per praėjusią vasarą pakankamai sukaupė maisto atsargų. Ir nuo šalpusnės, nuo blogo oro šalpusnis moka apsiginti. Kai dangų užtraukia debesys, kai ateina šalta naktis, jo žiedas, tiksliau žiedynas, apsisupa pūkuotu apvalkalu. Tokie pat pūkalai nuo šalčio saugo ir trumpą žvynuotą stiebelį. O kai pasirodo saulė, vėl ugnele nušvinta šalpusnės žiedas. Ir rodos, ne tik spinduliai, bet ir tie geltoni žiedai tirpdo kloniuose užsilikusį sniegą...

Vėsiuos dar ankstyvo pavasario dienos. Bet šiluma užplūsta krūtinę, kai pamatai pražydusį šalpusnį. Taip tikintį gyvenimu, pavasariu, taip aiškiai ir atvirai išskelbiantį. Dar bus dienų, kai spustels šaltukas, kai kris sniegas, bet šalpusnis žydės, ves mus į pavasarį.

R. Vygasdas

Redaktorius
ST. VINCIONAS

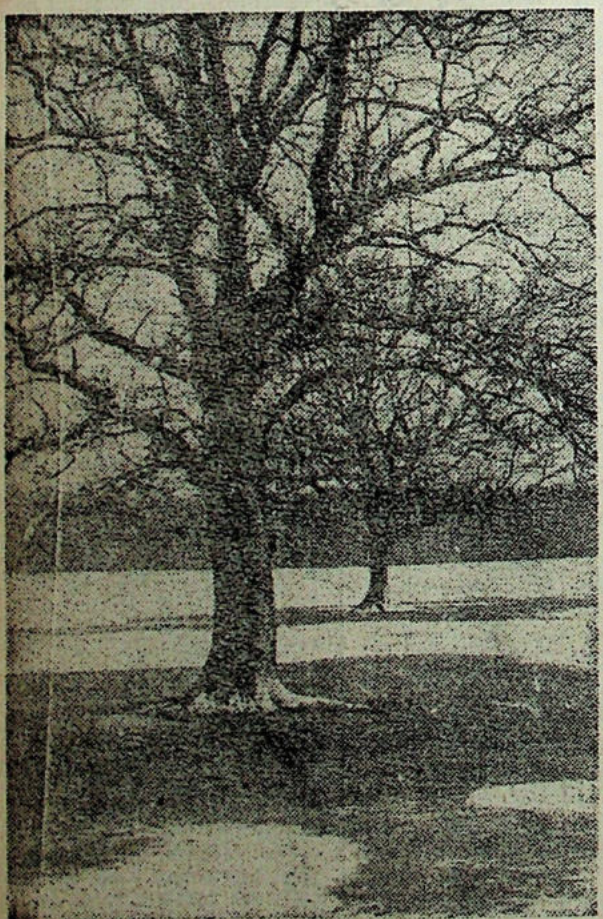
Reikalinga

Anykščių rajono centrinė ligoninė reikalinga sekretorė.

Kreiptis darbo laikui nuo 9 iki 18 val., į vyr. gydytoją. Administracija

Anykščių sviesto gamyklai reikalingi šių specialybių darbininkai: aparatininkas, kūrėjas ir gamybos darbininkai Anykščių ceche ir Kurklių separavimo skyriuje. Administracija

Nuoširdžiai užjaučiame JANINĄ KARALKEVIČIENĘ, mirus mylimam broliui.
Anykščių rajono veterinarijos stoties darbuotojai

Pavasarija.

J. Junevičiaus nuotr.

PAŠYKITE IR SAUGINKITE

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14-74, red. pavaduotojas 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laišku ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvs Anykščių skyrius, Pergalės 86. Spaudė Ukmergės spaustuvs, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262. Išleina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.188 Užsak. Nr. 590